

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII W GIMNAZJUM NR 1 W SŁUBICACH

Podstawa prawna do opracowania Przedmiotowego Systemu Oceniania:

1. Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 r.
2. Wewnątrzszkolny System Oceniania
3. Statut Szkoły
4. Podstawa Programowa dla gimnazjum.

I. SPOSÓB INFORMOWANIA O WYMAGANIACH NA POSZCZEGÓLNE OCENY. PRIORYTETY OCENIANIA W CHEMII.

1.Sposoby informowania.

- Informacja ustna przekazana uczniowi przez nauczyciela w terminie do 2 tygodni od rozpoczęcia nauki
- informacja uzupełniająca może być przekazana, na prośbę ucznia, na początku II semestru
- informacje w formie pisemnej znajdują się u nauczyciela przedmiotu i są dostępne podczas spotkań indywidualnych

II. PRIORYTETY OCENIANIA W CHEMII.

1.Edukacja chemiczna w gimnazjum stwarza uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego nas świata i poruszania się wśród zjawisk chemicznych
- przygotowania do świadomego funkcjonowania w otaczającym świecie
- kształtowania postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji

2.Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia, którym w szczególności podlegają:

- przyrost wiadomości w zakresie:
  - wskazywania i opisywania faktów, zjawisk, terminów,
  - zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni chemicznej

3.Przyrost umiejętności w zakresie:

- samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
- posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł(np. interpretowanie układu okresowego pierwiastków chemicznych),
- praktycznego stosowania informacji (np. napisanie reakcji chemicznych, rozwiązywanie zadań),
- twórczego rozwiązywania problemów,
- prezentowania treści chemicznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie plakatów);

4. Postawy

- systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji)
- aktywność i inicjatywa
- rozwój własnych zdolności i zainteresowań
- umiejętność współdziałania w grupie

III. FORMY I METODY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA.

1. Uczniowie mogą być oceniani:

- w sali lekcyjnej,
- za działania na rzecz szkoły i środowiska związane tematycznie z przedmiotem,
- uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

2. Mogą otrzymywać oceny za:

- prezentacje dłuższych wypowiedzi,
- udział w dyskusjach,
- prezentowanie pracy grupy,
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji,
- pisemne zadania testowe,
- sporządzanie map myślowych, posterów, plakatów,
- stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów (według wymagań standardów),
- wykonanie prac dodatkowych związanych tematycznie z przedmiotem (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela),
- inne działania wynikające z zainteresowań ucznia, wiążące się z programem nauczania chemii jak i wykraczające poza program, np. (własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez nauczycieli lub dyrektora szkoły, przygotowanie materiału do nowej lekcji)

3. Zarówno odpowiedzi ustne jak i pisemne powinny być oparte o umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji:

- podręcznika,
- zeszytu ćwiczeń,
- układu okresowego pierwiastków chemicznych,
- słownika chemicznego,
- czasopism,
- literatury popularno - naukowej,
- Internetu,
- innych źródeł.

IV. KRYTERIA OCENIANIA I ZASADY WYSTAWIANIA OCEN, WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

1. Oceny pracy ucznia dokonuje się w skali od 1 do 6.

2. Wiedzę i umiejętności ucznia klasyfikuje się na poziomach:

- podstawowym – obejmuje on poziom konieczny i podstawowy co łączy się z oceną dopuszczającą (2) lub dostateczną (3),
- ponadpodstawowym – poziom rozszerzający, dopełniający i wykazujący co łączy się z oceną dobrą (4), bardzo dobrą (5) i celującą (6).

3. Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakresu treści, wyjaśnianie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw chemicznych),
- przy pracach pisemnych zwraca się uwagę na samodzielność wykonanej pracy, dokładność wykonanych rysunków, wykresów a także na konstrukcję pracy.

Ogólne wymagania programowe chemii na poszczególne oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych na szczeblu wyższym niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych, encyklopedii, Internetu,
- projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
- biegle zapisuje i bilansuje równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych i innych źródeł wiedzy chemicznej,
- bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
- zapisuje i bilansuje równania reakcji chemicznych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie podstawowym te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: układ okresowy pierwiastków chemicznych, wykresy, tablice chemiczne,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
- z pomocą nauczyciela zapisuje i bilansuje równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia chemiczne,
- zapisuje proste wzory i równania reakcji chemicznych.

V. DOSTOSOWANIE PSO DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno- pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.
4. Rodzaje dysfunkcji:
  - Dyskalkulia, czyli trudności w liczeniu
Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przedstawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny -wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.
  - Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo
Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego

zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonanych konstrukcji geometrycznych, a jedynie ich poprawność.

- Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści. Unikać głośnego czytania tekstu przez ucznia na forum klasy. Zadawać krótkie i proste polecenia, objaśniać dłuższe polecenia.
- Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej
W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Obniżeniu wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Zastosowanie metod ułatwiających opanowanie materiału. Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:
  - omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
  - pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie
  - podawanie poleceń w prostszej formie,
  - unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć
  - częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu
  - unikanie pytań problemowych, przekrojowych
  - wolniejsze tempo pracy
  - szerokie stosowanie zasady pogłębienia
  - odrębne instruowanie dzieci

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIĄ O OCENIE CZĄSTKOWEJ Z DANEJ FORMY AKTYWNOŚCI

Forma aktywności	Sposoby informowania	Częstotliwość
Odpowiedź ustna	Ustnie po odpowiedzi	Przynajmniej 1x w semestrze
Praca domowa	Ustnie lub pisemnie na pracy pisemnej	W zależności od omawianego materiału
Prace dodatkowe	Ustnie lub pisemnie	W zależności od omawianego materiału
Praca w grupie	Ustnie pod koniec lekcji	Na zakończenie lekcji, na której wystąpiła ta forma pracy
Aktywność	Ustnie: Cztery „+” to ocena bardzo dobra Cztery „-” to ocena niedostateczna	Na każdej lekcji

- Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi lub pisania kartkówki.
- Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje ucznia znajomość treści z trzech ostatnich tematów.
- Brak zadania domowego pisemnego 3x (trzy minusy) – ocena niedostateczna

VII. NARZĘDZIA SPRAWDZAJĄCE STOPIEŃ OPANOWANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI. ZASADY PRZEPROWADZANIA KLASÓWEK, SPRAWDZIANÓW ORAZ USTALENIE FORM POPRAWIANIA OCENY.

Narzędzie	Zasady przeprowadzania	Formy poprawiania	Ilość w semestrze
Sprawdzian do 45 min	- przeprowadzony po powtórzeniu materiału, - zapowiedziany 2 tygodnie przed terminem i wpisany do dziennika, - informacja o ocenie na pracy, - sprawdziany do wglądu na spotkaniach indywidualnych u nauczyciela,	- sprawdzenie i oddanie do 2 tygodni, - uczeń może poprawić ocenę niedostateczną, dopuszczającą i dostateczną w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później niż 2 tygodnie od sprawdzenia i omówienia pracy klasowej	Przynajmniej 1x w semestrze
Kartkówka do 10 min	- obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów, - jest zapowiadana lub niezapowiadana, - informacja o ocenie pisemna na kartkówce, - kartkówki do wglądu u nauczyciela	- sprawdzenie i omówienie w ciągu tygodnia - nie podlega poprawie	W zależności od omawianego materiału

- Uczeń nieobecny na sprawdzianie i kartkówce zapowiedzianej ma obowiązek napisać pracę w ciągu 2 tygodni po nieobecności w szkole w terminie ustalonym przez

nauczyciela (termin ten może ulec wydłużeniu po bardzo długiej nieobecności w szkole)

- Uczeń, który nie napisze pracy pisemnej w ustalonym terminie otrzymuje ocenę niedostateczną
- **Przyjmuje się następujący przelicznik % przy ocenianiu prac pisemnych**

Ocena	Odsetek punktów
Celująca	93% -100 %
Bardzo dobra	86 % - 92 %
Dobra	70 % - 85 %
Dostateczna	45 % - 69 %
Dopuszczająca	25% - 44%
Niedostateczna	Poniżej 25%

VIII. USTALENIE SPOSOBÓW WSKAZYWANIA KIERUNKÓW DALSZEJ PRACY UCZNIĄ.

- Omówienie pracy pisemnej i wskazanie braków w opanowaniu materiału oraz wskazanie sposobów uzupełnienia wiadomości.
- Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicami w celu ukierunkowania pracy ucznia zdolnego, ucznia z trudnościami w nauce, ucznia z dysfunkcjami.
- Współdziałanie z uczniem zdolnym w celu rozwijania jego zainteresowań.
- Nauczyciel może pomóc uczniowi w nauce w czasie swoich konsultacji.

IX. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIÓW

- Oceny ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnej, za aktywność, za pracę domową, za estetykę zeszytu oraz za ćwiczenia praktyczne wpisywane są w dzienniku lekcyjnym.
- Na prośbę ucznia lub rodziców nauczyciel udziela informacji ustnej o osiągnięciach ucznia, w szczególnych przypadkach może to być informacja pisemna lub telefoniczna.

- Zestawienie wszystkich ocen z przedmiotu przedstawia rodzicom wychowawca podczas zebrań.
- Ocenę semestralną rodzice poznają podczas spotkania na koniec 1 semestru, ocena roczna jest wpisywana na świadectwie.
- W przypadku uzyskania przez ucznia złych wyników nauczania nauczyciel umieszcza w zeszycie przedmiotowym informację dla rodziców, z ewentualną prośbą o kontakt. Gdy to nie skutkuje nauczyciel kontaktuje się telefonicznie lub listownie.
- Miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem RP nauczyciel informuje ucznia i rodzica o przewidywanej dla niego ocenie.

Realizujący: Robert Ratajczak